

BOEKBESPREKING

GEÏLLUSTREERDE FLORA VAN NEDERLAND, BELGIË EN LUXEMBURG

MENNEMA, J., 1994. Heimans, Heinsius en Thijsses Geïllustreerde Flora van Nederland, België en Luxemburg en aangrenzend Duitsland en Frankrijk. 23e, geheel herziene druk. Baarn, Versluys (voor Nederland) / Antwerpen, Den Gulden Engel (voor België). ISBN 90 249 1803 0. Prijs f 77,50.

Wat doet een Belgisch botanicus die leest dat de vermaarde 'Heimans & Thijsses' nu is uitgebreid met België en Luxemburg? Juist, ja, precies, hij/zij gaat kijken wie van Belgische zijde deze uitbreiding heeft helpen waarmaken. Pijnlijke verrassing: er is geen Belgische medewerker! Wel werd professor De Langhe 'herhaaldelijk geraadpleegd'. De eerste auteur van de laatste uitgave van de Belgische Flora heet overigens wel Lambinon...

Wat je vervolgens als Belgisch botanicus doet is, niet onlogisch, in de nieuwe flora een aantal plantensoorten nakijken op hun verspreiding in België. Dat het hier soorten betreft die hem/haar op een of andere manier speciaal interesseren, hoeft evenmin verwondering te wekken. En ja, bij het napluizen van twee handenvol soorten, hield ik er toch een handvol over waarvan de aanduiding over de

Belgische verspreiding onjuist of eerder onvolledig was. Zo komt Roggelelie nog steeds niet voor in België, hoewel de vindplaats op de Sint-Pietersberg wel vermeld staat in de Belgische Flora en de soort hier ook al eerder werd aangetroffen. Kruiskarwij is niet verdwenen uit de Kempen, er zijn zeker twee vindplaatsen van bekend. Bosgeelster wordt ook wel eens buiten het gebied van de Maas en de Ardennen gevonden. Hetzelfde geldt voor Kleine schorseneer, die ook in de Kempen voorkomt. Watergentiaan is ook bekend van de Dijlevallei (Brabant) en Kogelbies is recent op een paar plaatsen verschenen buiten de kustduinen en de Antwerpse opgespoten terreinen. De verspreiding van Wit zonneroosje, in het dal van de Maas tussen Chooz en Chokier is niet fout, maar wie weet nu Chokier liggen? Ik wel ondertussen, ik heb het op de kaart gezocht: het is sinds 1970 geen zelfstandige gemeente meer en het ligt vlakbij Luik. Ook het kaartje van België kan me niet echt bekoren; de situering van de Hoge Ardennen lijkt nogal twijfelachtig en om nu zomaar Lotharingen en de Ardennen als een gebied te beschouwen, komt ook niet echt overeen met de Belgische visie.

Verder heeft de Heimans, Heinsius en Thijsses nog steeds de kwaliteiten die ze altijd al had. De sleutels zijn eenvoudig en werken prima en dat is het enige wat sleutels moeten doen. Hierdoor is de

flora ook voor beginners zeer toegankelijk. De vormgeving is wat bijgewerkt en ook aan de illustraties is een en ander veranderd. De nieuwe tekeningen vallen op doordat ze veel fijner en beter zijn dan de oude. Dit is zeker een gunstige evolutie die in volgende edities kan worden verdergezet. Misschien kan dan ook de bijzonder illustratieve figuur van pagina 382 vervangen worden? Leuk is ze trouwens wel. Na het eigenlijke floragedeelte komt een interessant hoofdstukje over de naam van de plant en daarna een zeer leuke lijst waarin de wetenschappelijke soortnamen verklaard worden. Voor de registers van wetenschappelijke en Nederlandse namen komt nog een determinatietabel van plantensociologische verbonden. Ik heb kalkgraslanden en jeneverbesstruwelen proberen te vinden en dat leverde geen probleem op. Met het Glanshaververbond had ik meer moeite, omdat je op een bepaald ogenblik moet kiezen tussen grondwaterafhankelijk en niet grondwaterafhankelijk en je daar de eerste mogelijkheid moet nemen. Dit is voor mij niet evident.

Een laatste opmerking geldt het formaat. Ik ben nog steeds van mening dat een flora, en zeker een die ook door beginners gebruikt wordt en didactische mogelijkheden heeft, in een excursietas moet passen en dat wordt bij deze toch moeilijk.

Martine Lejeune

KORTE MEDEDELINGEN

HEIMANS EN THIJSSE STICHTING

De Heimans en Thijsses Stichting heeft ten doel – in navolging van E. Heimans en Jac. P. Thijsses – het aanmoedigen en ondersteunen van activiteiten die natuurbeleving, natuurstudie, natuurbehoud en natuureducatie bevorderen, in het bijzonder in Nederland, alsmede het bevorderen van het behoud en de toegankelijkheid van (historische) bronnen en archieven die bovengenoemde gebieden betreffen.

De Stichting tracht dit doel te bereiken door het opbouwen en beheren van een documentatiecollectie en door het uitreiken van een Heimans en Thijsses-prijs en het verlenen van subsidies.

Door f 25,- over te maken (instellingen minimaal f 100,-) op postgiro 3831069 t.n.v. Heimans en Thijsses Stichting, Amsterdam, onder vermelding van "donatie" wordt u donateur van de Stichting. U ontvangt dan

tweemaal per jaar de Nieuwsbrief en uitnodigingen voor de uitreiking van de Heimans en Thijsses-prijs en andere manifestaties.

LIMBURG IN BEELD

HISTORISCHE FILM EENMALIG IN MAASTRICHT TE ZIEN

Donderdag 5 januari organiseert Kring Maasticht in samenwerking met de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven een bijeenkomst waarop, zoals gebruikelijk op de eerste donderdag van het jaar, het ondergrondse van Zuid-Limburg centraal staat.

Deze avond zal Sef Derkx van het Limburgs historisch en volkskundig museum in Venlo de film "Limburg in Beeld" toelichten en vertonen. Deze unieke film uit 1918 werd onlangs als het ware herontdekt. Uit materiaal dat op verschillende plaatsen werd bewaard kon een complete reconstructie worden gemaakt van de eerste Nederlandse onderwijs-

film. Het bleek een wat historische waarde betreft moeilijk te overschatten visuele bron van informatie te zijn.

De kwaliteit van deze 16 mm film is uitzonderlijk goed: het gaat om een van de eerste grote voorbeelden van Nederlands documentaire werk. De cineast Jules Stoop maakte sfeervolle en compositorisch uitgebalanceerde beelden van Zuid-Limburg: van idyllische beelden van boerenfamilies tot dynamische shots van rokende stoomtreinen in het Geuldal. Unieke beelden van Maastricht en Sint-Pieter, van Valkenburg en omgeving, etc. Maar, en daar gaat het deze avond vooral om, óók van het geploeter van arbeiders in de mergelgroeven.

De bijeenkomst begint om 20 uur in het Natuurhistorisch Museum Maastricht en is alleen toegankelijk voor Genootschapsleden en deelnemers aan de jaarlijkse vleermuis-census.

In verband met de verwachte grote belangstelling wordt u verzocht tijdig aanwezig te zijn.